

«ՍԵՎԱՆԻ Խ.ԱԲՈՎՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ

**ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ
ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ
ԴԱՍԸՆԹԱՑ**

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԹԵՄԱ

Համագործակցությունը գործընկերների հետ՝
փորձի փոխանակման և ուսուցումը առավել հաջողված կազմակերպելու
նպատակով

ՀԵՂԻՆԱԿ

Սարգսյան Մարգուշ

ԽՈՒՄԲ/ԱՌԱՐԿԱ/

Դասվար

ՂԵԿԱՎԱՐ

Արմենուհի Մելքոնյան

Սևան 2023թ.

Բովանդակություն

ԳԼՈՒԽ.1 ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՆԵՐԻ ՀԵՏ՝ ՓՈՐՁԻ ՓՈԽԱՆԱԿՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՑՈՒՄԸ ԱՌԱՎԵԼ ՀԱՋՈՂՎԱԾ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵԼՈՒ ՆՊԱՏԱԿՈՎ

1.1 Ներածություն 4

1.2 Մանկավարժական օրինակելի փորձի փոխանակումը դպրոցում.....5

1.3 Ուսուցիչների համագործակցությունը ինտեգրված դասերի կազմակերպման շրջանակներում.....7

1.4 Առարկայական մասնախմբերը՝ որպես ուսուցիչների համագործակցության ու փոխօգնության հարթակ.....10

1.5 Ցանցային մանկավարժական համայնքները որպես մանկավարժական փորձի փոխանակման միջոց.....12

Եզրակացություններ.....13

Առաջարկություններ.....13

Օգտագործված հղումներ.....14

ՆԵՐՎԾՈՒԹՅՈՒՆ

Արդի դպրոցը պահանջ ունի այնպիսի մանկավարժի, ով իր մասնագիտական որակների շնորհիվ կարողանում է հարստացնել ուսուցման և դաստիարակության մեթոդները, ավանդական մեթոդների կողքին լայնորեն կիրառել ժամանակակից փոխներգործուն մեթոդները: Այս հրամայականն իր հետ բերել է նոր, ժամանակի պահանջներին համապատասխան որակի կրթություն ունենալու ձգտումը: Իսկ արդյոք ուսուցչի ինքնակրթությունը բավարար է, որպեսզի վերջինս համապատասխանի կրթական նոր պահանջներին: Սա հարց է, որն հաճախ լսելի է ուսուցչական համայնքում: Ուսուցչի համար գործընկերների հետ համագործակցությունը խիստ կարևոր նշանակություն ունի: Օրինակելի փորձը, որը սկսնակ ուսուցիչը կարող է վերցնել ավագ ու փորձառու գործընկերներից, նպաստում է, որպեսզի ուսուցիչն արդեն գործնականում պատկերացում կազմի այս կամ այն խնդրո առարկայի վերաբերյալ: Ուստի, սովորել սովորեցնելով բանաձևն այստեղ լայն կիրառելի է: Փորձառու ուսուցիչները տեղեկացված են, տիրապետում են ավելի հետաքրքիր, արդյունավետ և համարձակ դասավանդման մեթոդների: Հավանականությունն ավելի մեծ է, որ վերջիններս կարող են կառուցել արդյունավետ անհատական դասեր և ապահովել շարունակական ուսուցում: Նրանք ի վիճակի են կազմել և ընտրել դասավանդման այնպիսի մեթոդներ և միջոցառումներ, որոնց միջոցով համապատասխանաբար զարգացվում են աշակերտների ըմբռնումը և հմտությունները: Օրինակելի փորձի փոխանակումը կարող է մոտիվացնել սկսնակ, ոչ հմուտ ուսուցիչներին ամեն կերպ գտնել ճանապարհներ նոր հմտություններ ու կարողությունների ձեռքբերման համար: Կարող ենք արձանագրել, որ ուսուցիչների համագործակցությունը, օրինակելի փորձի փոխամակումն ու փոխանցումը միտված է ուսումնական գործընթացն ավելի հարուստ, բովանդակային ու արդյունավետ դարձնելուն: Համագործակցային գործընթացում ուսուցիչների քննարկումները, կրթական նոր եղանակների վերլուծությունը, խնդրահարույց իրավիճակներից ելքերի որոնումը միտված է մեկ ընդհանուր նպատակի՝ սովորողի համար դասը դարձնել հետաքրքիր և այդպիսով բարձրացնել կրթության որակը:

<<Դաշտում մենակ մատիկ չկա>>, ուստի շատ կարևոր է ունենալ համախոհների թիմ ոչ միայն տվյալ ուսումնական հաստատությունում, այլև քաղաքի և երկրի ուսումնական հաստատություններում: Կարևոր է գործընթացում նոր մոտեցումների ներդրումը, ուսուցիչների կամավոր շփումը ցանցային մանկավարժական համայնքում:

Չետագոտության թեմայի արդիականությունը: Ցանկացած միջավայրում գործընկերային առողջ մթնոլորտը, որը հենված է առողջ համագործակցության, փոխգնության ու օրինակելի փորձի փոխանցման վրա, անշուշտ խրախուսելի է:

Այդպես է նաև կրթական համակարգում: Առողջ ու արդյունավետ գործընկերային միջավայրի հիման վրա նոր հաղթանակներ գրանցելու հանգամանքով է պայմանավորված թեմայի արդիականությունը:

Չետագոտության նպատակը: Խթանել ուսուցչների արդյունավետ փոխգործակցությունը՝ ուսումնական գործընթացն էլ ավելի որակյալ ու հասանելի դարձնելու առումով:

Չետագոտության խնդիրը: Ձևակերպել այն արդյունավետ եղանակները, որոնց միջոցով ուսումնական հաստատությունում գործընկեր ուսուցիչների միջև տեղի է ունենում համագործակցություն, փորձի փոխանակում:

Նշանավոր ուսուցիչ Ուշինսկին ասել է՝

**<<Դուք պետք է միայն գաղափարներ ընդունեք,
բայց դրանք պետք է ինքնուրույն զարգացնեք՝ հաշվի
առնելով ձեր հատուկ հնարավորությունները>>:**

ԳԼՈՒԽ. 1 ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՆԵՐԻ ՀԵՏ՝ ՓՈՐՁԻ ՓՈԽԱՆԱԿՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՑՈՒՄԸ ԱՌԱՎԵԼ ՀԱԶՈՂՎԱԾ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵԼՈՒ ՆՊԱՏԱԿՈՎ

1.1 Մանկավարժական օրինակելի փորձի փոխանակումը դպրոցում

Որքան բարձր են ուսուցչի մասնագիտական ու մարդկային որակները, ինքնազարգանալու, նորը սովորելու ցանկությունը, այդքան ուսուցիչը շատ բան ունի տալու մատաղ սերնդին: Ուստի, կարող ենք ասել, որ ՀՀ կրթական համակարգում հաղթանակներն ու պարտությունները կախված են այդ թվում նաև ուսուցչի աշխատանքից:

Ուսուցիչներն իրենց աշխատանքային գործընթացում և մասնագիտական զարգացման ընթացում պետք է կարողանան հաշվի առնել իրենց առարկաների հիմքը, դրսևորել քննադատական մոտեցում, կապել այլ ոլորտների և բնագավառների, ինչպես օրինակ՝ քաղաքացիության հետ, և հետազոտել դրանց սոցիալական ծառայությունը, ժամանակակից մշակույթի հետ դրանց փոխհարաբերությունը, որպես համընդհանուր արժեք՝ խթանել հանդուրժողականությունը, հավասարության խնդիրները, բազմազանությունը և մարդու իրավունքների նկատմամբ հարգանքը:

Փորձառու ուսուցիչները տիրապետում են ավելի շատ հետաքրքիր, արդյունավետ և համարձակ դասավանդման մեթոդների: Նրանք կարող են կառուցել արդյունավետ անհատական դասեր և ապահովել շարունակական ուսուցում, ի վիճակի են կազմել և ընտրել դասավանդման այնպիսի մեթոդներ և միջոցառումներ, որոնց միջոցով համապատասխանաբար զարգացվում են աշակերտների ըմբռնումը և հմտությունները:

Հարկավոր է դպրոցում ավելի կայացած ու փորձառու ուսուցիչները ամեն կերպ փորձեն օգնել սկսնակ կամ ոչ փորձառու ուսուցիչներին՝ կիսվելով վերջիններիս հետ իրեն մեթոդամանկավարժական գիտելիքներով, տեղեկատվական հոսքերի կառավարման փորձառությամբ:

Միշտ էի խրախուսվել է մանկավարժական նորարարությունը: Մանկավարժական նորարարությունը բարդ, բազմաբաղադրիչ, դինամիկ կառուցվածք ունի, որտեղ կարելի է առանձնացնել բովանդակային, անձնային, կազմակերպչական, կառավարչական գործառույթները:

Մանկավարժական նորարարությունը նոր, միջառարկայական ինտեգրված գիտական ուղղություն է, որն արտացոլում է փիլիսոփայական, սոցիալիոգեթանական, տեղեկատվական, մանկավարժական, մեթոդական և այլ ոլորտների ձեռքբերումները՝ լուծելու համար մանկավարժական գիտության և պրակտիկայի առաջ կանգնած ժամանակակից հիմնախնդիրներ : Մանկավարժական նորարարությունը ենթադրում է կրթական տարածքում մտածողության առանձնահատուկ կազմակերպում կամ դրանց յուրացման, ներդրման ու տարածման գործընթաց: Այն դրսևորվում է կրթության ավանդական համակարգի արդիականացման, փոխակերպման, արդյունավետության ավելացման գործընթացներում:

Մանկավարժական նորարարությունը կարող է դիտարկվել որպես ուսուցման բովանդակության և կրթական գործընթացի կազմակերպական-տեխնոլոգիական հիմքերի նպատակաուղղված փոխակերպում, որն ուղղված է կրթական ծառայությունների որակի, կրթական հաստատությունների և շրջանավարտների մրցունակության բարձրացմանը Նորարարական կրթությունը հիմնված է մի շարք գործընթացների՝

- կրթության ժամանակակից տեխնոլոգիաների ինտեգրման;
- ինտենսիվ գիտահետազոտական գործունեության;
- ուսուցման բովանդակության միջառարկայականության՝ ի տարբերություն ավանդական առարկայական մեկուսացվածության
- ուսուցման և տնտեսության կարիքների հետ բուհական հետազոտությունների կապի վրա :

Ուսուցիչների հիմնական մասը տիրապետում է իր գործառույթների հիմնական շրջանակին, այդ թվում դասի ընթացքում բովանդակության և նպատակների ներկայացման, անցումային կետերի ազդանշան և հիմնական կետերի ամփոփման առումներով: Սակայն, դա բավական չէ ուսուցման գործընթացն արդյունավետ ու ստացված համարելու համար: Ուսուցիչը պետք է կարողանա հստակ ներկայացնել մի շարք հիմնական գաղափարների շուրջ իր տեսլականը, ունենա համապատասխան առարկայական բառապաշար, կարողանա կիրառել գործուն հարցադրումներ, որոնք համապատասխանում են դասի ուղղվածությանը:

Ուսուցիչների միջև մանկավարժական օրինակելի փորձի փոխանակումը կարելի է դիտարկել ուսումնադաստիարակչական գործընթացի ավելի արդյունավետ կազմակերպման համատեքստում: Կարևոր ենք համարում նորարար ու նախաձեռնող ուսուցիչների դերը: Վերջիններս պետք է բաց լինեն համագործակցության համար, փորձեն ուղղորդել պակաս փորձառու կադրերին

Մանկավարժական աշխատողն իրավունք ունի համագործակցել գործընկերների հետ փորձի փոխանակման և մասնագիտական գործունեության արդյունավետության բարձրացման նպատակով :

Հանրակրթական դպրոցում ուսուցիչների համագործակցության գործընթացը պետք է իրականացվի անշահախնդիր, ամեն մեկն այստեղ չպետք է փնտրի անձնական շահ, հիմնական վերջնարդյունքը պետք է սահմանել՝ հաշվի առնելով սովորողի շահը: Կրթական միջավայրի մարտահրավերները կառավարելու, մասնագիտական կարողունակությունները զարգացնելու, ուսուցման տարբեր ռազմավարություններ մշակելու և իրականացնելու ժամանակ շատ կարևոր է համագործակցային միջավայրի ստեղծումը գործընկեր ուսուցիչների համար:

Ուսուցիչներին պետք է միավորի փոխադարձ վստահությունը, թիմային համերաշխությունը, միմյանց աջակցելու ազնիվ մղումն ու պատրաստակամությունը: Աշխատանքային միջավայրում յուրաքանչյուր ուսուցիչ պարտավոր է պաշտպանել ոչ միայն իր, այլև գործընկերոջ հեղինակությունը: Նա չպետք է նսեմացնի գործընկերներին սաների կամ այլ անձանց ներկայությամբ:

Համագործակցային հարաբերություններում կարևոր է նաև քննադատական մտածողությունը, սակայն քննադատությունը և դիտարկումը պետք է լինի անաչառ և հիմնավոր, կառուցողական, տակտի զգացումով, բարյացակամ և ոչ վիրավորական: Անընդունելի է քննադատության ենթարկվող մարդուն ստորացնելը, հիմնախնդիրները պետք է լուծվեն ուսուցիչների ազատ և բաց քննարկումների միջոցով: Մանկավարժական աշխատողը պարտավոր է պահպանել ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ, ներքին իրավական ակտերով և կարգապահական կանոններով սահմանված պահանջները :

Այսպիսով, ուսումնական գործընթացի արդյունավետությունը մեծապես կախված է ուսուցչի մասնագիտական որակներից և դրանք զարգացնելու, նոր որակի բերելու մղումներից:

1.2 Ուսուցիչների համագործակցությունը ինտեգրված դասերի կազմակերպման շրջանակներում

Ժամանակի մարտահրավերներով պայմանավորված՝ մեծացել է նաև սովորողների հետաքրքրությունների շրջանակը: Սովորողի բազմակողմանի զարգացման ու համակողմանի դաստիարակության իրականացումը դժվար է պատկերացնել առանց միջառարկայական կապերի օգտագործման, առանց սովորողների հետաքրքրությունների բարձրացման: Ուստի այսօրվա կրթական համագարգում անչափ կարևորվում է միջառարկայական կապերի տեղն ու դերը :

Գիտելիքների ձեռքբերումը և կարողությունների ձևավորումը սերտորեն կապված են միմյանց հետ և մեկը մյուսի համար հիմք ու ելակետ է: Հետևաբար, սովորողներին հնարավորին չափ բազմակողմանի ու ընդարձակ տեղեկություններ տալը, ուրիշ գիտելիքների հետ կապի մեջ դնելը, դրանք շրջանառության մեջ պահելը կարևոր ու վճռող նշանակություն ունեն վերջիններիս աշխարհաճանաչողության համար:

Եթե միջառարկայական կապերը հեշտ ու տեղին, չափավոր ու նպատակային չօգտագործվեն, ակամա դրանք կարող են դասի պրոցեսի հիմնական մեխը դառնալ և դասի բուն նպատակը մղել երկրորդ պլանի վրա, դարձնել անկարևոր, ուստի այս գործընթացում անչափ կարևոր է ուսուցիչների կշռադատված ու նպատակաուղղված համագործակցությունը:

Ինտեգրված դասերի կազմակերպման ընթացքը բավականաչափ արդյունավետ կարող է լինել մասնակից ուսուցիչների համար: Սա համագործակցման ու փորձի փոխանակման անմիջական գործընթաց է, որի ժամանակ բոլոր ուսուցիչները հավասարաչափ քանք են գործադրում, որպեսզի ուսուցման գործընթացը լինի ասարդյունավետ: Ինտեգրված դասը դասի հատուկ տեսակ է, որի շրջանակներում մեկ հասկացության ուսուցման ժամանակտեղի է ունենում մի քանի առարկաների միաժամանակյա ուսուցումը: Այսպիսի դասի ընթացքում միշտ առանձնացվում է առաջատար առարկան, որը հանդես է գալիս որպես ինտեգրիչ, որը նպաստում է ուսուցանվող նյութի խորացմանը, ընդլայնմանն ու հստակեցմանը:

Ինտեգրված դասերը կարող են միավորել ինչպես տարբեր առարկաներն իրենց ամբողջ ծավալով, այնպես էլ առանձին առարկաների բաղադրիչներ:

Երկու ուսուցիչներ պարզում և որոշում են իրենց առարկաների համատեղ հետաքրքրությունը: Այստեղ շատ կարևոր է ուսուցիչների փոխգործունեության ճիշտ կազմակերպումը, քանի որ նրանցից յուրաքանչյուրի գործողությունների հաջորդականության արդյունավետությունից է կախված ինտեգրված դասի որակը:

Տարբեր առարկաներից վերցրած այս բաղադրիչները, որոնք միավորվում են մեկ դասի մեջ, կազմում են մեկ համակարգ, որի շուրջ հավաքվում և մի նոր համակարգ է դառնում ուսումնական նյութը: Որպեսզի ինտեգրվեն, այսինքն՝ ճիշտ ձևով միավորվեն ուսումնական գործընթացի բաղադրիչները, պետք է կատարվեն այնպիսի գործողություններ, որոնք ի սկզբանե ունեն ստեղծագործական բնույթ: Այս նախապատրաստական գործունեության ընթացքում առանցքային նշանակություն ունեն ուսուցիչների համագործակցելու, իրարից սովորելու, ընդհանուր նպատակներ ու խնդիրներ գտնելու կարողությունները: Նախապատրաստական գործունեության ընթացքում ուսուցիչը որոշում է.

- ինտեգրված դասի անցկացման իր դրդապատճառներն ու նպատակը;
- համակարգ ձևավորող բաղադրիչների մեջ առաջատարի և երկրորդականի առանձնացումը;

- ինտեգրման ձևը;
- միավորվող նյութերի միջև կապերի բնույթը
- նյութի հաջորդականության կառուցվածքը
- նյութի ներկայացման միջոցները
- դերերի բաշխումը ինտեգրվող առարկաների ուսուցիչների միջև
- տվյալ դասին սովորողների ուսուցման վերահսկման ձևերն ու տեսակները:

Այսպիսով, ելնելով ինտեգրված դասի տեսակից և ինտեգրվող առարկաների դասերի տիպերից, ուսուցիչները համատեղ կազմում են իրենց դասի նպատակները՝ զուգակցելով ընդհանուրը մասնավորի հետ, շաղկապելով ինտեգրվող նյութի բովանդակությունները տարբեր առարկաների տեսանկյուններից:

Ուսուցման գործընթացում կարևոր տեղ պետք է հատկացնել միջառարկայական կապերին, որոնք ուսուցման հաջողության անհրաժեշտ պայմաններից են: Միջառարկայական կապերի մասին Յ.Ա.Կոմենսկին իր «Մեծ դիդակտիկա» աշխատությունում նշում է, որ ուսումնական առարկաների փոխկապակցված ուսուցումը երեխաներին սովորեցնում է բացահայտել ուսումնասիրվող առարկաների և երևույթների միջև եղած կապերը. «Ամեն ինչ ամրապնդել բանականության հիմունքներով նշանակում է ամեն ինչ սովորել՝ մատնացույց անելով պատճառները, այսինքն՝ ոչ միայն ցույց տալ, թե ինչպես է այս կամ այն բանը տեղի ունենում, այլ նաև ցույց տալ, թե ինչու դա այլ կերպ լինել չի կարող: Չէ՞ որ իմանալ որևէ բան նշանակում է իրը ճանաչել իր փոխկապակցվածության մեջ»:

Միջառարկայական կապեր գոյություն ունեն հատկապես տեխնոլոգիա, մաթեմատիկա, երկրաչափություն, կերպարվեստ, ֆիզիկա առարկաների միջև: Այդ առարկաներից յուրաքանչյուրի ուսուցման ընթացքում ձեռք բերված գիտելիքները, ունակությունները և հմտությունները լայնորեն կիրառվում են մյուս առարկաների ուսուցման գործընթացում: Այստեղ կրկին պետք է կարևորենք ուսուցիչների փոխգործակցությունը, մի նպատակի համար կուլեկտիվ աշխատանքը :

Կրթության կարևորությունը գնահատելով՝ պետք է ընդունենք, որ կրթության միջոցով կարելի է հասնել հասարակական մտածողության, հոգևոր-բարոյական և մշակութային արժեքների զարգացման: Ինտեգրված ուսուցումը, ապահովելով տարբեր առարկաների գիտելիքների համակցումը, նպաստելու է հետազոտական հմտությունների, ստեղծագործական կարողությունների ձևավորմանը և դրանց հիմքի վրա նրանց կայուն զարգացման իրականացանը: Չմոռանանք, որ ուսուցման այս տեսակը կարելի է համարել հաջողված միայն մանկավարժական առողջ համագործակցության արդյունքում:

1.3 Առարկայական մասնախմբերը՝ որպես ուսուցիչների համագործակցության ու փոխօգնության հարթակ

Մեթոդական միավորումը ուսումնական հաստատության մեթոդամանկավարժական գործունեության հիմնական կառուցվածքային տարրն է, որն իրականացնում է ուսումնական, դաստիարակչական, մեթոդական և արտադասարանական աշխատանքների համակարգումը դպրոցում: Մեթոդական միավորումների աշխատանքը բազմաբնույթ է: Այն միտված է ուսուցչի մասնագիտական որակների բարձրացմանը՝ խրախուսելով կոլեկտիվում աշխատելու և համագործակցելու վերջինիս ցանկությունը:

Առարկայական մեթոդական միավորման բոլոր անդամներն ունեն հավասարազոր իրավունքներ ու պարտականություններ: Իրենց կատարած աշխատանքով վերջիններս հաշվետու են մեթոդական միավորման նախագահին, ով ի պաշտոնե համակարգում է միավորման աշխատանքները՝ դրանք ամփոփելով միավորման նիստերի ժամանակ: Առարկայական մեթոդական միավորումների նիստերը գումարվում են առնվազն յուրաքանչյուր ամիսը մեկ անգամ: Սահմանված կարգով նիստերն արձանագրվում են : Մանկավարժական այս օղակի գործունեության հենքում մանկավարժական որակների բարձրացումն է: Այստեղ իրականացված բազմաբովանդակ գործառույթները օգնում են ուսուցչին համակարգել իր ողջ մարդկային ներուժը, աշխատանքին մոտենալ ստեղծագործաբար, գնալ նոր ու հետաքրքիր գաղափարների որոնման ճանապարհով: Ուսումնական գործընթացը համակարգվում է, քանի որ մի նպատակի իրագործման համար աշխատում է մանկավարժների ամբողջ մի թիմ, բացառվում է ցանկացած անհատական շահ, բոլորը գործում են՝ նպատակ ունենալով համակարգել ուսումնադաստիարակչական գործընթացն ու բարձրացնել սովորողների կրթության որակը:

Ժամանակակից կրթությունն ուղղված է սովորողների մտածողության, մասնագիտական նախաձեռնողականության, ինքնուրույնության զարգացմանը ինչը կապահովի մրցունակ մասնագետի պատրաստումը: Դպրոցի գերինդիրն է կոմպետենտ մանկավարժ ունենալը, ով արագ հարմարվում է փոփոխություններին, կրեատիվ է, կողմնորոշվող, անընդհատ թարմացնում և ավելացնում է իր մասնագիտական գիտելիքները:

Բերենք մեթոդական միավորման ներսում ուսուցիչների համագործակցության մի քանի իրավիճակային օրինակներ: Հոլմանիտար առարկաների մեթոդական միավորման նախագահը մեկ այլ անգլերենի ուսուցչի հետ ներկայանում է սկսնակ ուսուցչի դասին, որպեսզի իրականացնի փոխադարձ դասալսում:

Դասալսման նպատակն էր ստուգել սովորողների մասնակցությունը դասին: Արդյունքում արձանագրվում է, որ սովորողների հիմնական մասը դասին պասիվ էր կամ ոչ ուշադիր, այլ խոսքով՝ դասը չէր ծառայում նպատակին, և

ուսուցիչը դասի ավարտին չկարողացավ հասնել չափորոշչային պահանջներին: Անշուշտ, պետք է հետևողական լինել, որ արձանագրված խնդիրը ստանա համապատասխան լուծում, ուսուցիչը հասկանա՞որտեղ է իր բացթողումը և իրավիճակը շտկվի: Այդ նպատակով գումարվում է արտահերթ մեթոդական միավորման նիստ՝ սահմանելով հետևյալ օրակարգը.

- Ուսուցիչները պետք է հանդես գան դասի ընթացքում մեթոդների կիրառման իրենց փորձի մասին մեթոդական զեկույցներով;
- Չեկույցները պետք է ներկայացվեն սահիկաշարի օգնությամբ
- Քննարկման միջոցով պետք է պարզաբանվեն մեթոդների կիրառության առավելություններն ու թերությունները՝ հենվելով կոնկրետ օրինակների վրա:
- Փորձառու ուսուցիչները պետք է ունենան ելույթներ՝ դասի տիպերին, փուլերին վերաբերվող;
- Տեղում պետք է կատարվեն առաջադրանքներ:

Ստացվեց, որ մեթոդական միավորման նախագահը, պահպանելով մանկավարժական էթիկան, խնդրին տվեց համակարգային լուծում: Անշուշտ, կոնկրետ ուսուցիչը ծանոթացավ դասալուսումների մատյանում արված արձանագրությանը, միավորման նախագահի հետ քննարկեց, վերլուծեց իր բացթողումները:

Ուսումնասիրելով հիմնախնդիրը՝ եկանք եզրակացության, որ ուսուցչի մասնագիտական կոմպետենտության զարգացումն արդի կրթական պահանջների արտացոլանքն է, որում մանկավարժական կոմպետենտությունը սահմանվում է որպես ուսուցչի գիտելիքների, կարողությունների, իրազեկությունների և մասնագիտական պատրաստվածության մակարդակ, ինչը հնարավորություն է տալիս արդյունավետորեն գործել փոփոխվող սոցիալական, մշակութային և մասնագիտական իրավիճակներում: Ինչպես նաև արձանագրեցինք, որ ուսուցչի մասնագիտական որակների բարձրացման համար անգնահատելի է համագործակցությունը գործընկերների հետ՝ ինչպես ուղիղ, այնպես է առարկայական մասնախմբերի աշխատանքների շրջանակներում:

Կարծում ենք, որ աշխատանքի ուսումնասիրության ընթացքում զանազան ձեռնարկների ուսումնասիրությունը թույլ կտա մեզ էլ ավելի համակողմանի պատկերացնել հետազոտության թեմայի արդիականությունը, դրանից բխող խնդիրները: Կարծում ենք՝ որ աշխատանքը կծառայի իր նպատակին՝ դառնալով մեզ համար առիթ՝ գործընկերների հետ ակտիվ համագործակցային հարաբերություններն էլ ավելի ամրացնելու համար:

1-4 Ցանցային մանկավարժական համայնքները որպես մանկավարժական փորձի փոխանակման միջոց

Ներկայիս կրթության բազմաթիվ ոլորտներ սրընթաց զարգանում են տարբեր նորարարությունների ներդրման շնորհիվ: Այս իրավիճակում հայտնված անձը պետք է լինի ոչ միայն դրանց իրականացման գործում կատարող, այլև նորարարական գործիքների անմիջական ստեղծող: Ուսուցչից պահանջվում է „պատրաստ լինել ադեկվատ կերպով դիմավորելու յուրաքանչյուր մասնագիտական իրավիճակ, պատրաստ լինել վերապատրաստման արագ փոփոխվող միջավայրում„: Ուսուցիչը բարձր կոմպետենտության և մասնագիտական կարողությունների շնորհիվ կարողանում է դպրոցում սովորողների կրթական և ճանաչողական գործընթացը արդյունավետ կազմակերպել:

Ուսուցչի ժամանակակից ինքնակրթությունը, նրա որակավորման բարձրացումը, մանկավարժական փորձի փոխանակումը պետք է անցնեն ցանցային մանկավարժական համայնքներով:

Առցանց համայնքը մարդկանց խումբ է, ովքեր հաղորդակցվում և համատեղ գործողություն են իրականացնում՝ օգտագործելով համակարգչային ցանցի հնարավորությունները:

Համակարգչային ցանցը /ինտերնետ/, փաստաթղթային ցանցը /World Wide Web / և ծրագրային ապահովումը /սոցիալական ծառայություններ/ կապվում են ոչ միայն համակարգիչներին և փաստաթղթերին, այլև նրանց ովքեր օգտագործում են այդ համակարգիչները, փաստաթղթերը և ծառայությունները:

Ցանցային մանկավարժական համայնքը ռեսուրս է, որը ստեղծված է համախոհների, մեր երկրի տարբեր մարզերի ուսուցիչների, ուսուցիչների շփման համար, ովքեր ցանկանում են կիսվել իրենց փորձով, վիճել, պատմել իրենց փորձի մասին, ստանալ անհրաժեշտ տեղեկատվություն:

Նպատակն է՝

1. մանկավարժական փորձի փոխանակում
2. հաղորդակցություն տարածաշրջանի գործընկերների հետ
3. վերապատրաստում
4. նոր գիտելիքների ձեռքբերում

Սա ոչ այլ ինչ է, քան ցմահ ուսուցման օրինակ:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Չետագոտության ենթակա նյութի ուսումնասիրության շրջանակներում կատարեցինք հետևյալ արձանագրումները՝

- Կրթության որակի բարելավումը պահանջում է, որ ուսուցիչն ունենա մասնագիտական անհրաժեշտ պատրաստվածություն, համապատասխան մասնագիտական և անձնային որակներ, որոց զարգացմանը մեծապես կարող է օժանդակել գործընկերների հետ համագործակցությունը;
- Խրախուսելի է մանկավարժական օրինակելի փորձի փոխանակումը դպրոցում, որը հատկապես մեծ ազդեցություն կարող է ունենալ սկսնակ ուսուցիչների մասնագիտական առաջընթացի վրա;
- Առարկայական մեթոդական միավորումը՝ որպես դպրոցի խորհրդակցական մարմինների ստորին օղակ, մեծապես նպաստում է ուսուցիչների մասնագիտական որակների բարձրացմանը;
- Խրախուսելի է ուսուցիչների մասնակցությունը առարկայական մեթոդական միավորումների աշխատանքին, որը կարող է ուսուցչի համար դառնալ սեփական ներուժը ի ցույց դնելու, համագործակցային հարաբերություններ հաստատելու համար;
- Ուսուցիչները պետք է հնարավորինս շատ համագործակցեն, բանակցեն խնդրահարույց հարցերի շուրջ, կիսվեն իրենց ձեռքբերումներով՝ պահպանելով մանկավարժական էթիկայի նորմերը:
- Շատ կարևոր է փորձառու ուսուցիչների դերը դպրոցում: Վերջիններս ցանկալի է, որ հաճախակի հանդես գան մեթոդական զեկուցումներով, սկսնակների համար իրականացնեն ճանաչողական քննարկումներ, կիսվեն իրենց ձեռքի տակ եղած ուսումնամեթոդական ձեռնարկներով, ուղղորդեն ու առաջնորդեն ոչ փորձառու գործընկերներին:

Կյանքի և մասնագիտական որ փուլում էլ լինի ուսուցիչը, նա երբեք չի կարող իր կրթությունը ավարտված համարել, և իր մասնագիտական հայեցակարգը վերջնականապես ձևավորել: Այսօր ուսուցիչն ինքն է որոշում իր հմտությունների կատարելագործման ամենակարևոր կողմերը:

Առաջարկություններ

1. Դպրոցում ուսուցիչների նախաձեռնությամբ կազմակերպել բաց քննարկումներ, արտահայտվել, բարձրաձայնել առկա հիմնախնդիրները, բանակցել:
2. Մշակել արդյունավետ ռազմավարություն մեթոդմիավորման անդամների միջև՝ համագործակցային միջավայր ստեղծելու համար:

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ՀՂՈՒՄՆԵՐ

1. <https://www.arlis.am/documentview.aspx?docID=74345>

ՀՀ հանրակրթության մասին օրենք:

2. [https://aspu.am/website/images/old/upload/file/1\(211\).pdf](https://aspu.am/website/images/old/upload/file/1(211).pdf)

ՀՊՄՀ, «Մանկավարժական կրթության զարգացման հայեցակարգ»:

3. <http://gspi.am/media/journal/2014n1b/33.pdf>

Ս. Ժ. Արշակյան, Գիտական տեղեկագիր, Դասավանդման մեթոդիկա, Երևան, 2014